GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA: BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe şése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVII.

SĒ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţi.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 88. Mercurĭ 6 (18) Iunie 1884.

Braşovŭ în 5 (17) Iunie.

Veştĭ rele ne sosescŭ mereu din ţéră.

Nu voimŭ se vorbimŭ de alegerĭ, căcĭ, — deşĭ foile ungurescĭ nu se mai ocupă aḍi de alte, ca şi cândŭ sórtea regatului s-tului Stefanŭ ar depinde dela aceea, că cine vorŭ fi cei ce vorŭ ţiné în viitorŭ lungĭ discursurĭ în dietă şi vorŭ votá legile neesorabile pentru urcarea dărilorŭ — noi dela diferita grupare a partidelorŭ maghiare în parlamentŭ nu putemŭ aşteptá nicĭ o uşurare, nicĭ o mântuire de relele ce ne bântuie.

Ceea ce ne face se scótemŭ éră̦ş unŭ ţipĕtŭ de durere din pieptulŭ nostrŭ este sistemulŭ despotismutui de rassă, care din nenorocire este susţinutŭ de toţĭ Maghiarii fie ei Tisaişti séu Appoyişti séu Kossuthişti.

Sunt strigătóre la ceriu nedreptăţile ce trebue se le îndure bietulŭ ţĕranŭ românŭ din causa acestui despotismŭ. Nicĭ o fóiă maghiară nu'lŭ iea în apĕrare, şi décă se gândescŭ vreodată şi la sórtea lui, acésta se întêmplă numai atuncĭ, cândŭ au lipsă de elŭ. Décă le trebue contribuţiune şi voturĭ Maghiarii, fără deosebire de partidă, alérgă la ţĕranulŭ românŭ şi'lŭ omóră cu dragostea lorŭ; când se tractéză înse de interesele esistenţii lui, de necazurile şi durerile ţĕranului nostru, elŭ nu întîmpină decâtŭ rĕspunsulŭ respingĕtorŭ: „Nu styi rumuneştye."

Nu numai în paşalicurile lui Banffy mergŭ lucrurile rĕu, nu numai acolo se calcă legea în picióre impuindu-se cu forţa limba maghiară Românilorŭ şi Saşilorŭ. In comitatulŭ vecinŭ Mureşŭ-Turda situaţiunea ţĕranului românŭ este de se póte încă şi mai tristă.

„Afară de tatălŭ nostru" nimicŭ nu ne mai este iertatŭ a ḍice românesce şi despotismulŭ stăpânitorilorŭ noştri se aspresce pe ḍi ce merge." Aşa esclamă în durerea sa unŭ aderentŭ alŭ nostru din ţinutulŭ Reghinului săsescŭ.

Nicĭ prefectulŭ — adauge elŭ — nicĭ viceprefectulŭ, nicĭ subprefecţii séu solgăbirăii nu sciu nicĭ o bóbă românesce. Sĕrmanulŭ opincariu românŭ, cândŭ are şi elŭ o rugare séu o altă afacere, care îlŭ silesce a se presentá înaintea deregătorilorŭ judeţului, trebue sĕ-şĭ ducă cu sine unŭ tălmaciu, unŭ advocatŭ séu pe altcineva, care firesce fără plată cu greu se póte căpĕtá.

Póte sĕ-şĭ facă o ideiă orĭ şi cine cum trebue sĕ se sêmţă bietulŭ ţĕranŭ, care e condamnatŭ de sórte a trăi sub regimulŭ unei asemenĭ persecuţiunĭ sistematice a limbei sale.

Ce ajută bombasticele discursurĭ, ce se ţinŭ la alegerĭ şi după alegerĭ faţă cu acestŭ rĕu elementarŭ, care este unŭ productŭ alŭ tendinţelorŭ nenorocite de maghiarisare, ce le nutrescŭ în sînulŭ lorŭ toţĭ Maghiarii fără deosebire.

De aceea repetămŭ ce amŭ ḍisŭ de nenumĕrăte orĭ. Ca sĕ se pótă schimbá lucrurile spre mai bine în acestŭ statŭ n'ajunge sĕ se schimbe guvernulŭ, ci trebue se cadă sistemulŭ de asuprire cu desevêrşire şi sĕ se inaugureze o eră a dreptăţii. Unŭ asemenea lucru în împrejurările actuale este aprópe cu neputinţă ca sĕ se întêmple fără interventiunea corónei, cu scopŭ de a stórce dreptate pentru poporŭ, cum s'a întêmplatŭ în ḍilele celui mai mare rege ungurescŭ Matia Corvinulŭ.

Dér nu voimŭ se vorbimŭ aḍi despre o asemenea eventualitate, ci ne mărginimŭ a citá unŭ casŭ practicŭ, ce ni se comunică şi din care se vede, până la ce gradŭ este aḍi asuprită opinca română.

In numitulŭ judeţŭ notarii de cercŭ, folosindu-se de dreptulŭ de limbă ce'lŭ garantéză legea aşa ḍisă de naţionalitate, au încheiatŭ cu ţĕranii acte în limba română. Subprefecţii maghiarĭ înse li-au retrămisŭ aceste acte ordonândŭ ca se fie scrise unguresce. Unulŭ din subprefecţĭ motivéză ucasulŭ sĕu cu observarea, că deórece ţĕranii, ce sunt subscrişĭ în actŭ nu sciu nicĭ scrie, nicĭ cetĭ, ci au pusŭ numai degetulŭ pe semnulŭ crucii, notarulŭ ar fi putută se scrie actulŭ şi sêrbesce, cu atâtŭ mai vêrtosŭ se pretinde dér dela elŭ ca sĕ'lŭ scrie unguresce.

Poftiţĭ logică maghiară. Nu-i destulŭ că bietulŭ ţĕranŭ nu scie scrie şi cetĭ, dér nicĭ măcarŭ atâta mângâere se n'aibă, ca décă cineva îi va cetĭ ceea ce a subscrisŭ, sĕ înţelégă şi se scie ce s'a întêmplatŭ cu elŭ.

La astfelŭ de tiranisărĭ este espusŭ ţĕranulŭ românŭ într'unŭ statŭ unde, cum ḍice „Românulŭ," suntŭ mai mulţĭ Românĭ decâtŭ Grecĭ în Grecia, decâtŭ Sêrbĭ în Sêrbia, decâtŭ Danesĭ în Danimarca şi decâtŭ erau Olandesii în Olanda.

O asemenea calamitate nu se póte delăturá numai printr'o schimbare nominală a domnilorŭ, aicĭ este necesitate de o cură mai radicală.

Scirĭ telegrafice.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.")

Budapesta, 17 Iuniu. — Resultatulŭ alegerilorŭ dietale de până acumŭ este 199 liberali, 51 moderaţĭ, 59 independenţĭ, 16 antisemiţĭ, 10 carĭ nu aparţinŭ nicĭ unei partide şi 12 deputaţĭ de ai naţionalităţilorŭ.

Erĭ în 16 l. c. au fostŭ aleşĭ ministrulŭ de finance Szapary în Török SS. Miklos, secretarulŭ de statŭ Baross în Raab, Ludovicŭ Tisza în Seghedinŭ. Ioanŭ Kemény a rĕmasŭ în Clujŭ cu nouĕ voturĭ în minoritate, Orosháza a alesŭ pe antesemitulŭ Veress, în Altenburgulŭ ung. a fostŭ alesŭ antisemitulŭ Simony, Polonyi din stânga estremă a căḍutŭ, în Casovia Lokay s'a alesŭ cu mare majoritate. La Făgăraşŭ a eşitŭ Anton Boér, în Arpaşulŭ inferiorŭ s'a alesŭ Alexandru Ullmann, amêndoi tisaiştĭ aleşĭ cu maioritate de voturĭ.

Parisŭ, 17 Iunie. — Camera a respinsŭ cu 183 contra 118 voturĭ amandamentulŭ guvernului privitorŭ la liberarea dela serviciulŭ militarŭ a elevilorŭ din scólele de statŭ mai înalte.

Roma, 17 Iunie. — După cum anunţă Monitorulŭ, guvernulŭ italianŭ, în urma unorŭ înscîinţărĭ ce le-a primitŭ dela poliţia anglesă, a recomandatŭ Vaticanului, ca sĕ supravegheze cu mai mare stricteţă interiorulŭ bisericii Sf. Petru. In urma acésta, contingentulŭ celorŭ însărcinaţĭ cu paza Vaticanului a fostŭ mărituŭ în modŭ considerabilŭ.

Nişŭ, 17 Iunie. — Scupcina a primitŭ proiectulŭ relativŭ la imposite, presentatŭ de guvernŭ.

(Biur. telegr. din Pesta).

Telegramă particulară a „Gaz. Trans."

Biserica-Albă, 17 Iunie.

Vincenţiu **Babeşŭ** a învinsŭ cu o maioritate de 418 voturĭ; a obţinutŭ cu totulŭ 877 voturĭ, pe cândŭ Simonescu a avutŭ numai 459.

Bogşa-Montană, 17 Iunie.

Tisza a avutŭ 978 voturĭ, ér Bredicéanu 1152. Cu tóte acestea resultatulŭ procederei constituţionale maghiare a fostŭ că Tisza fù proclamatŭ deputatŭ cu o maioritate de 6 voturĭ.

Cronica evenimentelorŭ politice.

In şedinţa dela 14 l. c. a dietei croate s'au făcutŭ mai multe interpelărĭ. Deputatulŭ Barciç a interpelatŭ despre întroducerea legilorŭ ungurescĭ în Fiume. Se scie, ḍise vorbitorulŭ, că Fiume până la 1867 s'a ţinutŭ de Croaţia, dér nu-i este nimenui cunoscutŭ, că Fiume sĕ fi fostŭ cuceritŭ de atuncĭ încóce de cătră Ungaria séu că dieta croată sĕ se fi învoitŭ a se rumpe Fiume din corpulŭ Croaţiei. Prin urmare rumperea trebue sĕ se fi făcutŭ în secretŭ. Aşa s'a şi întêmplatŭ: în urma unei miserabile trădărĭ Fiume a fostŭ datŭ Ungurilorŭ. Acei demnitarĭ înse, carĭ au sĕvêrşitŭ acésta trădare şedŭ aicĭ în dietă şi încă şi acum mai conducŭ destinele naţiunei, în locŭ ca sĕ fie traşĭ la rĕspundere (Strigărĭ în stânga estremă: Mórte trădătorilorŭ!) După cum sună raportulŭ deputaţiunei regnicolare din partea croată nu s'au făcutŭ nicĭ unŭ pretextŭ contra întroducerei legei ungurescĭ în Fiume. Décă guvernulŭ croatŭ n'a protestatŭ contra acestei procederĭ a Maghiarilorŭ, elŭ a comisŭ o eróre ce nu i se póte iertá şi-mĭ reservŭ dreptulŭ de a propune că atâtŭ comitele Ladislau Peiacevich câtŭ şi Banulŭ conte Khuen-Hedervary sĕ fie puşĭ în stare de acusaţiune.

Davidŭ Starcevicĭ interpeléză în fine pe guvernŭ, décă a făcutŭ vr'unŭ pasŭ în urma interpelărilorŭ sale repeţite în contra introducerei nelegale şi unilaterale a legilorŭ ungurescĭ în administraţiă, justiţiă şi la culte şi décă n'a făcutŭ nicĭ unŭ pasŭ, cum justifică elŭ acéstă purtare?

* * *

Mare agitaţiune domnesce în Italia de câtva timpŭ din causa Marocului. „Journal des Debats" „Republ. Franç" şi „Temps" precum şi alte ḍiare de frunte francese se miră de acésta. Ele ḍicŭ că în Franţa nimenea nu se gândesce la aceea ca se pună Marocului sub protectoratulŭ francesŭ séu chiar sĕ-lŭ anecteze. Din contră fiecine doresce susţinerea statului quo. Diferenţele ce s'au iscatŭ în Tanger între representantulŭ Franţei şi guvernulŭ din Maroco sunt diferenţe de tóte ḍilele. Faţă de acésta împrejurare nu înţelegŭ Francesii cum vinŭ câţi-va deputaţĭ din parlamentulŭ italianŭ se tragă de pĕrŭ o cestiune a Marocului." O asemenea cestiune nu esistă deórece Franţa n'are nicĭ unŭ gândŭ rĕu cu Maroculŭ.

„Diritto," organulŭ guvernului italianŭ, scrie în numĕrulŭ sĕu dela 15 l. c. că Italia nu va purtá resboiu din causa Marocului, dér ocuparea Tripolisului o va considerá de casus belli. Scirile despre mobilisarea flotei nu sunt adevĕrate.

Nu cumva avemŭ de-a face érăşĭ cu-o intrigă bismarkiană, care póte că are de scopŭ a vedé pe Francesĭ încăerându-se cu Italianii? —

* * *

La acţiunea diplomatică, cu scopŭ de a aplaná conflictulŭ dintre Bulgaria şi dintre Serbia, se ḍice, că a luatŭ iniţiativa Germania şi apoi lângă ea îndată s'a alăturatŭ Austria, Italia şi Anglia. Representantulŭ Rusiei încă lucréză în acestŭ înţelesŭ. Acéstă combinată acţiune se ḍice sĕ fi avutŭ şi până acuma acelŭ resultatŭ, că guvernulŭ bulgărescŭ în urma presiunilorŭ sĕ fi trasŭ posturile dela Bregovo, până cândŭ se va decide asupra acestui punctŭ de cértă. După o scire din Nişŭ ar fi venitŭ la regele Serbiei unŭ curierŭ din Berlinŭ cu depeşĭ relative la conflictulŭ dintre Bulgaria şi dintre

Serbia. Până se vorŭ aplana diferenţele dintre Bulgarĭ şi dintre Serbĭ, supuşii sêrbĭ vorŭ fi o-crotiţĭ şi apĕraţĭ de representantulŭ Greciei din Sofia.

* * *

Senatulŭ din Spania a primitŭ Mercurea trecută proiectulŭ de adresă cu 167 contra 65 voturĭ. După depeşile din Madridŭ desbaterea a fostŭ interesantă. Faţă de senatorulŭ conservativŭ, Moyano, care critică negoţiaţiunile cu revoluţionarii, cândŭ s'a restauratŭ monarchia, declară ministrulŭ preşedinte Canovas, că elŭ n'ar fi primitŭ conducerea restaurării monarchiei décă acesta ar fi refusatŭ conlucrarea revoluţionarilorŭ de odinióră, presupunêndŭ, că aceştia s'au alăturatŭ cu tótă sinceritatea de monarchiă. Acéstă atitudine conciliantă a şefului cabinetului faţă de stânga este primită în genere cu bunăvoinţă de foile din Madridŭ. Din contră atitudinea fostului ministrŭ Posada Herrera este aspru criticată, pentru că elŭ a ḑisŭ, că Corteşii şi naţiunea n'are dreptulŭ de a alege pe rege. Pe băncile stângii au statŭ ómenii înmărmuriţĭ, cândŭ s'a sculatŭ acestŭ corifeu şi a declaratŭ, că elŭ a condusŭ cabinetulŭ, fără sĕ împărtăşéscă ideile partidei şi a apĕratŭ sufragiulŭ universalu fără de a crede în principiulŭ suveranităţii naţionale.

Cronica ḑilei.

Pe lângă deputaţii Saşĭ aleşĭ, pe care i-amŭ amintitŭ în numĕrulŭ trecutŭ, s'au mai alesŭ în judeţulŭ Sibiiului: Edmund Steinacker, Josef Gull şi Samuil Dörr: în judeţulŭ Braşovului Johann Imrich. Funcţionarii românĭ din judeţulŭ Sibiiului, mai toţĭ au luatŭ parte la alegerĭ dându-şĭ voturile.

*

Ni se scrie că în ţinutulŭ Reginului săsescŭ mamelucii au umblatŭ cu pene albe în pălării, îndemnândŭ pe Românĭ să mérgă la alegerĭ.

*

Şi în comitatulŭ Solmonŭ-Dobêcei a reuşitŭ într'unŭ cercŭ, alŭ fostului oraşŭ Sicŭ oposiţiunea maghiară cu candidatulŭ ei Grigorie Betlen. Au fostŭ arestaţĭ şi cu acéstă ocasiune mai mulţĭ alegĕtori, carĭ i se păreaŭ periculoşĭ subprefectului.

*

Până la 15 Iuniu partida guvernului unguréscŭ a câştigatŭ la alegerĭ 20 de cercurĭ electorale şi a perdutŭ trei-ḑecĭ şi şése.

*

Erĭ au fostŭ alegerile de deputaţĭ în comitatulŭ Cluşului, ér adĭ sunt alegerĭ în oraşulŭ Cluşiu. Ca sĕ se eviteze orĭ ce învălmăşélă şi încăerare între alegĕtorii partidei liberale şi între ai partidei independente, s'au făcutŭ deosebite întrărĭ în localulŭ de alegere. Totŭdeodată localulŭ s'a înconjuratŭ cu unŭ cordonŭ militarŭ. Primarulŭ provisoriu Bokros a datŭ ordinŭ ca la 9 óre séra sĕ se închidă birturile şi cafenele, afară de câte-va cafenele mai marĭ.

*

In localulŭ oficiului de dare d'aci s'au afişatŭ listele privitóre la taxarea dării pe venitŭ classa III, pentru ca orĭ-cine sĕ le potă vedé şi sĕ facă observaţiunile ce'lŭ privesce. Aceste observaţiunĭ se potŭ înainta în scrisŭ până la 20 Iunie la inspectoratulŭ reg. de dare, din Braşovŭ ér mai târḑiu la comisiunea pentru taxarea dării.

*

Miercurĭ, 6 Iuniu v., la 8 óre séra Societatea de lectură a studenţilorŭ dela scólele medii române de aicĭ va arangia în sala cea mare a Gimnasiului o **Producţiune literară şi musicală** cu următórea programă: 1) Cuvêntŭ de deschidere ţinutŭ de conducĕtorulŭ Societăţii. 2) Poetulŭ Eminescu, studiu de G. Bogdanŭ. 3) Visulŭ păstoriţei, idilă de Aug. Labitzki, esecutatŭ de orchestra Societăţii. 4) Mircea şi Baiazid, partea primă din satira a treia de M. Eminescu, declamată de I. Broju. 5) Variaţiunĭ pentru flaută cu acompaniamentŭ de orchestră de Fahrbach jun. (solo de flaută O. Boerŭ). 6) Vulpea liberală, fabulă de Gr. Alexandrescu, declamată de L. Teodorŭ. 7. Potpourri românescŭ aranjatŭ de I. Iancu esecutatŭ de orchestra societăţii.

*

In 12 l. c. s'a făcutŭ în palatulŭ împĕrătescŭ din Viena promoţiunea prinţului de corónă Rudolfŭ ca doctorŭ onorificŭ alŭ facultăţii filosofice dela universitatea din Viena. Rectorulŭ universităţii Lang a ţinutŭ unŭ micŭ discursŭ, după care profes. Miklosich a presentatŭ prinţului diploma. Prinţulŭ moştenitorŭ mulţămindŭ căldurosŭ pentru acéstă dinstinţiune a accentuatŭ că universitatea din Viena a fostŭ totdeuna fidelă tronului şi dinastiei.

*

Junimea română academică din giurulu Albei-Iulie va aranja la 29 Iunie st. n. o petrecere de véră cu scopŭ filantropicŭ în sala de véră din grădina otelului »La Sóre« din Alba-Iulia. Preţulŭ întrării de persónă e 1 fl., de familiă de 3 membri 2 fl., ér peste 3 membri de fie-care câte 1 fl. Ofertele binevoitóre se vorŭ chitá pe cale ḑiaristică.

*

Estragemŭ din »Kol. Közl.« următórele: In Aradŭ o damă a permisŭ unui domnŭ, ce era de partida guvernului, sĕ-i sărute mâna, numai sub condiţiunea décă respectivulŭ domnŭ va trece în partida oposiţională. Invoéla s'a făcutŭ. Póte veni o altă damă, sĕ-i promită cavalerului mai multŭ decâtŭ unŭ sărutŭ, şi-lŭ póte face chiar petrolistŭ.

*

Ni se comunică, că studenţii universitarĭ din Bucurescĭ au publicatŭ unŭ memoriu în contra profesorului Dr. Râmniceanu.

*

»Românulŭ« comunică, că în Turnulŭ-Severinŭ a sositŭ profesorulŭ Klimm dela politechniculŭ din Pesta însoţitŭ de 40 inginerĭ ai aceluiaşĭ institutŭ.

*

„Narodni Listy“ a primitŭ următórea telegramă din Belgradŭ cu data de 10 Iunie: »Bulgarii au întreprinsŭ erĭ unŭ atacŭ sângerosŭ contra gardei sêrbe dela fruntarii. Guvernulŭ de aicĭ cere intrevenirea austro-prusiană“

*

»Telegrafulŭ« spune, că o trupă de cântăreţĭ ruşĭ sub direcţiunea d. Slaveanski cutrieră Bulgaria, cântândŭ pretutindeni cântecele panslaviste. Ovaţiunile cele mai entusiaste întâmpină trupa. La plecarea acestei trupe se rostescŭ discursurĭ politice, în carĭ maĭ cu sémă se atacă Austria.

*

Acelaşĭ ḑiarŭ comunică, că o companiă de infanteriă sêrbă a ocupatŭ platoulŭ din faţa satului Bregovo. Posturile bulgare de acolo au fostŭ mărite.

*

Noua gară centrală din Pesta, ce s'a construitŭ acumŭ de curêndŭ, va fi iluminată cu lumină electrică.

*

Ḑiarulŭ »Roma« spune, că de cândŭ cu demonstraţiunile făcute sub ferestrile ambasadorului austro-ungarŭ din Roma, relaţiunile dintre cabinetulŭ nostru şi celŭ italianŭ s'au rĕcitŭ fórte multŭ.

*

Deputatulŭ ateistŭ Bradlaugh a adresatŭ prinţului de Wales o scrisóre, în care ilŭ îndémnă ca p'unŭ confrancmasonŭ d'a lucrá pentru intinderea ateismului, sub motivŭ, că acésta arŭ fi ţinta francmasonerei. Din causa acésta Bradlaugh va fi eschisŭ dintre francmasonĭ.

*

Din Madridŭ se telegrafiază, că şépte membri d'ai societăţii secrete „Mâna-négră“ au fostŭ esecutaţĭ în Xeres în diminéţa ḑilei de 14 Iunie st. n.

Guvernulŭ românŭ şi Românii de dincoce.

Observaţiunea făcută de d. Babeşŭ în discursulŭ sĕu cu privire la guvernulŭ d-lui Brăteanu nu puté fi trecută cu vederea de fraţii noştri din România. Ḑiarulŭ »Carpaţii,« ce apare în Craiova, în numĕrulŭ dela 1 Iunie consacră acestei cestiunĭ unŭ articolŭ de fondŭ din care estragemŭ următórele:

»Guvernulŭ D-lui Ioanŭ Brăteanu nicĭ că voiesce să scie de noi“ comunică în discursulŭ sĕu, D. Babeşŭ, Românilorŭ din imperiulŭ Austriei în adunarea generală a Sibiiŭ.

Negreşitŭ, că décă naţionalistulŭ I. Brăteanu »nicĭ că voiesce sĕ scie,« astăḑi, de Românii de dincolo, cuvêntulŭ este, că aşa şi nu altfelŭ îĭ dictéză şi politica şi puterea.

Politica, pentru că în împrejurările actuale, prin carĭ trecemŭ, o fi bine, sĕ dovedimŭ, că suntemŭ, unŭ »elementŭ de ordine,« cum s'a ḑisŭ şi de pace, de care avemŭ noi, mai nainte de orĭ care altŭ statŭ, atâta trebuinţă. Politica, pentru că póte trebue sĕ ne învĕrtimŭ încă, ca unŭ satelitŭ în orbita politicei singurei aliante austro-germane.

De vomŭ cugetá bine şi maturŭ, ne vomŭ putea convinge, că astă nepăsare,« décă nu e românéscă, apoi nu e provenită celŭ puţin nicĭ din resentimente, căcĭ ar fi monstruosŭ şi nu s'ar puté concepe. E dară politica şi calculele ei. Ungurii sciu acésta, şi de sigurŭ mai bine de câtŭ noi.

Concedemŭ dară politicei şi calculelorŭ ei, până a crede pe guvernŭ, fie că nu e în stare, fie că nu trebue a se amestecá câtuşĭ de câtŭ, nicĭ chiar pe de departe, diplomaticesce, în mişcarea, în luptele ce întreprindŭ Românii de sub coróna habsburgică, pentru salvarea graiului românescŭ şi a autonomii lorŭ,

Este dară politică a »nu voi sĕ scii« de fraţii têĭ în împrejurările actuale.

Dară a te amesteca în ale lorŭ şi a »voi sĕ scii de ei« în contra intereselorŭ lorŭ şi ale nóstre proprii, cum se póte chiăma? căcĭ politică nu mai póte fi.

Se cunósce, nu de aḑi, politica plină de insidii ca şi de corupţiunĭ a Ungurilorŭ faţă cu tótă Românimea. Sĕ scie nu de acum, că ḑiarulŭ şi fracţiunea »Viitorulŭ« este unŭ scremetŭ alŭ guvernului D-lorŭ Tisza şi Trefort, este o încercare a corupţiunii şi a drăciei maghiare, pentru a servi cu cei din pĕcate s'au renegatŭ, în contra Româniloru, şi în faţa lumii civilisate.

Se scie bine şi de cătră celŭ mai necititorŭ de lucrurile ḑilei, atitudinea tutorŭ Româniloru faţă cu sĕlbăticia maghiară.

Era óre politică românéscă, a încuragia şi a aproba anti-româna încercare a celorŭ de la »Viitorulŭ« din Pesta?

Se cuvenia unui ministru românŭ, a eşi din politica cabinetului sĕu de neutralitate, ca sĕ ḑicemŭ aşa, de „nepăsare,« pentru a încuragia şi pre renegaţĭ şi pre intriganţĭ, pre o cale fatală celorŭ de dincolo, fatală nouĕ şi existenţei nóstre chiar?

N'au Ungurii dreptŭ sĕ se făléscă, ḑiarele lorŭ să trîmbiţe în lume, că miniştrii regelui Carolŭ, le dau mână de ajutorŭ în scopulŭ de desnaţionalisare?

Ḑiarele lorŭ n'au óre dreptulŭ, sĕ strige pe tóte tonurile, că miniştrii noştri sunt slugile lorŭ umile şi plecate?

Mai multă demnitate, acumŭ cândŭ suntemŭ şi noi regatŭ! nu ne amŭ puté obicinuí sĕ întrebuinţămŭ faţă cu străinii, faţă mai vêrtosŭ cu vrăjmaşii noştri? Totŭ cu capulŭ pe tipsie?

O nu; avemŭ cuvinte să credemŭ, că acelŭ ministru românŭ, care a aprobatŭ şi încuragiatŭ pre cei de la »Viitorulŭ« nu a plecatŭ din umilinţă, nicĭ din servilismŭ cătră Hunĭ; nu e nicĭ în caracterulŭ sĕu nicĭ în tradiţiunile némului sĕu: ci, pêrdalnica de politică rĕu înţélésă.

Toţĭ din ministerŭ vorŭ să fie diplomaţĭ ca D-nu Sturza!

Si tacuisset, politicus mansisset!

Corespondenţa nóstră din Comitate.

Săcele, 4 Iunie.

Alegerea de deputatŭ alŭ cercului electoralŭ Săcele pentru dieta din Pesta s'a terminatŭ: Candidatulŭ guvernului Nemes Vincze a avutŭ de contracandidatŭ pe Kaiser alŭ partidei naţionale săsescĭ.

E interesantŭ de totŭ, modulŭ cum administaţiunea cu agenţii sĕi s'a încercatŭ, sĕ asigure candidatului guvernamentalŭ isbânda. Ne mirămŭ cum între aceştĭ agenţĭ s'a pututŭ găsí unŭ omŭ cu stare şi independentŭ din Braşovŭ.

Se ḑice că Vinerĭ séra d. Steriu, bancherŭ în Braşovŭ s'a dusŭ la unŭ advocatŭ românŭ, pe care, deşi trăiesce în relaţiunĭ încordate cu dênsulŭ, credea că'lŭ va putea momí. I-ar fi promisŭ chiar banĭ şi funcţiunĭ înalte, numai sĕ mérgă în Săcele şi sĕ înduplece pe Românĭ a merge la alegerĭ. Dér nicĭ aurulŭ, nicĭ funcţiunile unguresci n'au pututŭ schimba hotărîrea d-lui advocatŭ de a rĕmâné fidelŭ solidarităţii naţionale şi programei din Sibiiu. D. Steriu s'a dusŭ decĭ acasă cu urechile pleoştite, fără nicĭ o isprava. Sâmbătă diminéţa bancherulŭ nostru venì în Săcele, ca sĕ corupă pe alegĕtorii în favórea candidatului guvernamentalŭ. Aci n'a fostŭ mai norocosŭ; a întimpinatŭ o resistinţă neclintită din partea bravilorŭ alegătorĭ românĭ. Ce era de făcutŭ? Zelosulŭ agentŭ electoralŭ guvernamentalŭ, cerŭ intervenţiunea subprefectului şi a celorlalte organe administrative, punêndu-i sĕ citeze oficiosŭ la sine pe alegĕtorĭ, dar nicĭ aci nicĭ o isprava. Călcase cu piciorulŭ stângŭ de acasă. In cele din urmă, puse pe unŭ preotŭ, décă nu mĕ înşelŭ pe celŭ din Cernatŭ, pe care l'ar fi coruptŭ, se ḑice, încă în ḑiua conferinţii ţinută Vinerĭ în Braşiovŭ. Preotulŭ, care işĭ uitase, se vede, că nu e chiematŭ a face pe agentulŭ electoralŭ spre rĕulŭ credincioşilorŭ sĕi, citá pe alegĕtorĭ în Hotelulŭ »Panonia,« însistândŭ împreună cu d. Steriu şi cu subprefectulŭ, ca Românii sĕ mérgă la alegerĭ şi sĕ-şĭ dea votulŭ pentru candidatulŭ guvernamentalŭ, promiţêndu-le banĭ şi bunătăţile pămêntului precum: estradarea paşaporteloru directŭ din Braşovŭ, ér nu prin ministerŭ, deschiderea graniţelorŭ dinspre România pentru tóte productele brute ale economiei s. a. Dar aceeaşĭ ispravă şi Sâmbătă ca şi Vinerĭ, deşi umblase d. Steriu tótă ḑiua din casă în casă. Se întórse în Braşovŭ culcându-sĕ séra încă totŭ cu speranţa, că celŭ puţinŭ Dumineca în ḑiua de alegerĭ va puté isbutí. De diminéţă luà drumulŭ din nou spre Săcele. Dar din nenorocirea sa şi a candidatului guvernamentalŭ, îşĭ uităse sĕ păşéscă peste pragulŭ casei cu piciorulŭ dreptŭ. Dumineca i-a fostŭ şi mai fatală. Gura rea a lumii vorbesce, că, mergêndŭ neobositulŭ agentŭ érăşĭ pe la casele alegĕtorilorŭ, promiţêndu-le marea cu sarea, numai sĕ mérgă la alegerĭ, bravii alegĕtorĭ românĭ, dintre carĭ amintimŭ pe V. Pascu şi G. Tomoşoiu, l'ar fi strîmtoratŭ în casa unui alŭ treilea alegĕtorŭ Vladŭ Moţoiŭ, ţinêndu-lŭ secvestratŭ ca p'unu trădătorŭ alŭ naţiunii, cum îĭ ḑiceau ei, unŭ timpŭ îndelungatŭ. Numai după ce se potoliră spiritele, agentulŭ nostru cu inima câtŭ unŭ purece de frica bătăii, putŭ sĕ-şĭ caute de drumŭ, fiindŭ huiduitŭ de alegĕtorĭ şi strigându-i-se în urmă-i: trădătorŭ! Totŭ gura rea a lumii mai spune, că numitulŭ agentŭ ar fi mersŭ peste câmpŭ până la Braşovŭ, ba că ar fi găsitŭ cu cale sĕ-şĭ schimbe pentru momentŭ hainele cu ale sexului frumosŭ din Săcele.

Resultatulŭ alegĕtorilorŭ ilŭ cunósceţĭ: candidatulŭ guvernului Nemes Vincze a obţinutŭ 203 voturĭ, ér candidatulŭ partidei naţionale săsescĭ Kaiser 251. Din stea lucitóre, cum ilŭ apoteosă pe Nemes Vincze o poesiă maghiară ocasională, numitulŭ candidatŭ a rĕmasŭ omŭ ca toţĭ ómenii, fără sĕ aibă bucuria de a străluci între stelele ce vorŭ lumina viitórea sesiune parlamentară.

Astfelŭ chir Roşculeţŭ, care s'a făcutŭ slugă la Ciangăi, nu scimŭ pentru ce osŭ de rosŭ, s'a întorsŭ a casă cu códa între picióre şi cu urechile pleoştite ca cânele din fabulă, urmatŭ de céta lingăilorŭ, pe carĭ îi dusese sĕ-şĭ vêndă voturile. Sperŭ că în curêndŭ vĕ voi comunicá numele acestorŭ oi perdute, carĭ décă ar fi urmatŭ după sfatulŭ bravului preotŭ Alexe Verzea, nu ar fi pă-ţitŭ atâta ruşine şi nu ar fi causatŭ atâta mâhnire obştei românescĭ.

Din jurulŭ Reghinului săsescŭ, 12 Iunie.

Multe palavre au mai spusŭ candidaţii guvernamentalĭ pentru dieta din Pesta, cândŭ şi-au făcutŭ profesiunea de credinţă, multe au ḑisŭ ei c'au făcutŭ în dietă ca deputaţĭ şi că vorŭ face, numai unulŭ singurŭ Grf. Teleki Samuel, în vorbirea sa ţinută în Gurgiu faţă cu alegĕtorii sĕi a ḑisŭ: »Ce este dreptŭ, eu în dietă nimica nu am lucratŭ, nu am lucratŭ pentru că mai nainte de tóte am vrutŭ sĕ sciŭ cum mergŭ lucrurile; voiŭ lucrá însĕ de acum înainte, vĕ asigurezŭ. Mărturisirea respectivului înaintea alegĕtorilorŭ a fostŭ bine primită, mai cu sémă din punctulŭ de vedere că Grf. Teleki Samuel nu a ţinutŭ nicĭ la o partidă. Alegătorii credendŭ cuvêntului »vĕ asigurezŭ« din nou l'aŭ proclamatŭ candidatŭ de deputatŭ la dieta viitóre.

Deputaţilorŭ dietali le succede mai cu sémă a seduce poporulŭ prin banchete. Nu bagă de sémă acei azbucherĭ şi cărturarĭ românĭ slabĭ de ângerŭ, carĭ îndémnă poporulŭ se alégă, că: în dieta ţĕrii ungurescĭ se aducŭ şi se facŭ legi care de care mai asupritóre pentru poporulŭ şi naţiunea română? Aşa este articolulŭ de lege şi instrucţiunea pentru înscrierea şi aruncarea dărei reg. şi încasarea acesteia. Acésta impune, că după fie-care fiorinŭ dare directă a pămêntului, sĕ se arunce 30 cr., ér după florinulŭ de dare pentru case 40 cr., ca darea suplinitóre. Apoi afară de aceea, dacă cine-va a întârḑiatŭ cu plătirea, este îndatoratŭ a plătí 6 florinĭ camătă de întérḑiare şi cândŭ a ajunsŭ lucrulŭ la vênḑare sĕ ia 5 florinĭ diurnă.

Apoi pentru încasarea competinţelorŭ de timbre ḑice articolulŭ de lege mai noŭ: că începêndŭ dela unŭ cruceriŭ în susŭ, dela aceia carĭ vorŭ datorá cu timbre mai înainte de tóte afară de camĕta întârḑierei cu 6 cr. după fiorinŭ şi altele, sĕ se încaseze încă 5 cr. ca taxà de admoniţiune. Iată sume de dări indirecte, sub felurite numirĭ, puse pe capulŭ sĕrmanului poporŭ. Décă le adaugemŭ la olaltă, facŭ mai atâta, câtŭ face darea directă după pămêntŭ, casă şi altele.

Asemenea legi pentru stăpânitorii ḑilei sunt bune, le respectă şi execută cu cea mai mare stricteţă, ér articlulŭ de lege XLIV din 1868 şi articlulŭ de lege XVIII din 1871 nu este băgatŭ în sémă, este cu totulŭ călcătŭ în picióre.

Eată cum: deşĭ în giurulŭ acesta comunele sunt purŭ române, şi locuitorii aflătorĭ întrênsele altă limbă afară de cea română nu scimŭ vorbí, — dreptulŭ garantatŭ prin articlulŭ memoratŭ nu şi-lŭ potŭ exercitá, pentru că atâtŭ suprefecţii (szólgabirăii) câtŭ şi vice-prefectulŭ (vice-comitele) nu primescŭ în limba română nicĭ o scrisóre şi notarilorŭ de cercŭ le este impusŭ strictŭ ca numai unguresce sĕ scrie; pe la noi tóte protocólele, precum şi cele de consultare cu representanţii comitetului comunalŭ numai în limba maghiară se pórta. Şi asemenea şi consemnările, catalógele şi tóte arătările scolare, învĕţatorii şi preoţii românĭ, suntŭ siliţĭ a-le aşterne numai şi numai în limba maghiară.

Intre astfelŭ de împrejurărĭ, cum nu va despera sĕrmanulŭ opincarŭ. Cu tóte aceste se mai găsescŭ »azbucherĭ« de ai nostri, carĭ pentru unŭ blidŭ de linte, îndémnă poporulŭ se mérgă la perire şi se alégă deputatŭ la dietă.

O tempora, — O mores. — . — tu

Jertfe electorale.

Se scrie ḑiarului »Egyetértés« următórele: In Beregszász de sĕptĕmânĭ întregĭ atâtŭ de îmbelşugatŭ curge vinulŭ printre alegĕtorii guvernului, încâtŭ mai în fie-care stradă se află cârciuma, unde se facŭ corupţiunile electorale. Mai deunăḑĭ unŭ alegĕtorŭ a dusŭ a casă o ólă de vinŭ dintr'o astfelŭ de cârciumă, şi ascundênd'o în pridvorŭ s'a dusŭ érăşĭ la cârciuma electorală, unde tovarăşii sĕi de principii se dĕsfătau. Séra vine nevastă-sa acasă dela lucrulŭ de câmpŭ şi dă porcilorŭ mâncare, turnà peste ea, fără sĕ scie, vinulŭ din ólă. Porcii de diminéţa până séra nu mâncaseră nimicŭ. Au mâncatŭ, decĭ cu multŭ apetitŭ, bêndŭ şi vinulŭ amestecatŭ cu mâncarea. Diminéţa viitóre, bărbatulŭ începe o cértă violentă pentru vinulŭ electoralŭ, cu nevastă-sa, déră cérta sĕ sfîrşì cu spaima amêndurora, cândŭ îşĭ vĕḑură porcii întinşĭ şi mutaţĭ în cealaltă lume în urma puterii fermecătóre a nectarului electoralŭ.

De sub pólele Mezeşului, 13 Iuniu.

In urma convocărei subcomitetului alegĕtorilorŭ românĭ din cerculŭ electoralŭ Zelău, din 4 Iuniu st. n.; s'a ţinutŭ conferinţa alegĕtorilorŭ românĭ din cerculŭ electoralŭ Zelău în comuna curatŭ românéscă Sîrciu la 12 Iuniu st. n. Presenţĭ au fostŭ cam la 200, din partea poliţiei ca agentŭ a asistatŭ însuşĭ d. subprefectŭ Nagy. Objectele conferinţei au fostŭ: 1), Raportulŭ delegaţilorŭ trimişĭ la conferinţa din Sibiiu; 2), statorirea ţinutei nóstre faţă cu alegerile de deputaţĭ dietalĭ proxime.

Pentru pnnctulŭ alŭ 2-lea alŭ programei, a fostŭ o desbatere înfocată, între cei ce voiau sĕ participe la alegere alăturându-se lângă deputatulŭ partidei guvernamentale, şi între cei ce voiau sĕ rĕmână pasivĭ.

In urmă, cu maioritate absolută conferinţa, considerândŭ de o parte, că programa sibiiană ne îndémnă pe noi Ungurenii la activitate numai în casulŭ, decă vomŭ puté reeşi cu candidaţĭ naţionalĭ; éră de altă parte nedecidêndu-se în Sibiiu nimica în privinţa pactărilorŭ cu vr'o partidă din dietă, conferinţa ḑicŭ, s'a pronunţatŭ mai unanimŭ pentru pasivitate; cu acelŭ adaosŭ însĕ, că décă eventualminte comitetulŭ centralŭ românŭ din acestŭ comitatŭ, ce se va conchiăma pentru consultare în afacerea alegerilorŭ în ḑilele proxime, ar aflá cu cale a decide altcumŭ, Românii din acestŭ cercŭ se vorŭ supune decisiunei luate de către comitetulŭ centralŭ. Cu acestea d. preşedinte Teodorŭ Popŭ prin o vorbire însufleţitóre şi stimulătóre de simţulŭ naţionalŭ a ridicatŭ şedinţa, între urărĭ de »sĕ trăiéscă.« Mezeşianulu.

Şioimuşŭ, 5 Iuniu 1884.

Duminecă la 20 Maiu st. v. 1884, domnii învĕţătorĭ Ioanŭ Păcurariu din Ragla, Ioanŭ Haleşŭ din Budaculŭ românu şi Vasiliu Baciu din Şoimuşŭ au arangiatŭ unŭ maialŭ alŭ pruncilorŭ scolarĭ din comunele, în care funţionéză ca învĕţatorĭ, în frumósa pădurice numită »Măguricea,« care a fostŭ cercetatŭ de unŭ publicŭ fórte numĕrosŭ.

Cu acéstă ocasiune junimea săténă din Şoimuşŭ, sub conducerea învĕţătorului localŭ şi cu sucursulŭ dlui învĕţătorŭ din Ragla, Ioanŭ Păcurariu, a ţinutŭ o producţiune teatrală în folosulŭ bisericei, ce sĕ zidesce în Şoimuşŭ, representândŭ piesa »Nunta Ţĕrănéscă« vodevilŭ într'unŭ actŭ de d. V. Alesandri, care a fostŭ reprodusă preste aşteptare bine. După acésta a urmatŭ joculŭ căluşerilorŭ esecutatŭ cu multă precisiune de junii din comuna Ragla sub conducerea bravului vĕtavŭ D. Teofiilŭ Gerghelŭ, învĕţătorŭ rom. din Bistriţa.

Şi fiindcă preţulŭ întrării la acéstă producţiune a fostŭ lăsatŭ la bunăvoinţa publicului, ca sĕ contribue, care câtŭ va voí, spre legitimarea mea ca preoţŭ alŭ acelei bisericĭ, Vĕ rogŭ sĕ binevoiţĭ a publicá în preţuitulŭ d-vóstră ḑiarŭ lista[1]) de contribuirile benevole încurse la acesta producţiune în folosulŭ bisericei susŭ ḑise. Cu acésta ocasiune îmĭ ţinŭ de dorinţă a esprimá, în numele credîncioşilorŭ mei poporenĭ, mulţamită publică atâtŭ domnilorŭ învĕţătorĭ, carĭ au fostŭ pĕtrunşĭ de o ideiă atâtŭ de nobilă a arangiá o astfelŭ de producţiune în folosulŭ unei bisericĭ lipsite de mijlóce materiale, câtŭ ş domnilorŭ contribuenţĭ, carĭ au binevoitŭ a ajutorá o stă biserică românéscă, care acuma se edifică.

Ioanŭ Baciu,
preotŭ românŭ.

Bibliografie.

Din scrierile lui Samson Bodnărescu e titlulŭ unui volumŭ de 360 pagine, tipăritŭ în Cernăuţĭ, cuprinḑêndŭ poesii, epigrame şi tragedii.

(»SCÓLA PRACTICA«) Nr. 2 pro Maiu a apărutŭ şi conţine: După esamenulŭ de vară: VII. Proporţiunea între studii. — Teoria şi praxa în educaţiune: Epistola II. Despre crescerea scolarilorŭ la buna cuviinţă. — Fiiulŭ celŭ perdutŭ. Lecţiune schiţată din istoria biblică, pentru scólele elementare, bieniulŭ III. — Substantivulŭ: nume comunŭ şi nume propriu. Lecţiune practică din gramatica română. — Tractarea Abcdarului: »Purtarea cu cuviinţă. — Convocare. — Varietăţĭ. — Bibliografie.

Diverse.

Lupte între jidovĭ. — Din Lemberg se scrie că în orăşelulŭ Grabovieţŭ, care e locuitŭ mai cu sémă de jidovĭ, este de mai multŭ timpŭ o luptă evidentă între partida »Chafsidim« şi între partida »Misnagdin.« Chafsidimii suntŭ jidovii cei mai fanaticĭ, ér Misnagdinii suntŭ ómenĭ simpli. Rabinulŭ din Grabovieţŭ, Sulim Harstark, nu era suferitŭ de Chafsidinĭ şi acestia hotărâră într'o ḑi se-lŭ arḑă de viu. Intr'o nópte, Sâmbătă spre Duminecă, pe cândŭ rabinulŭ şi familia sa durméu duşĭ, i-se dete focŭ casei, după ce mai întâiu uşile se zavorîră şi ferestrile se stropiseră cu petroleu care ardea, aşa că era cu neputinţă sĕ scape cineva din casă. Jidovii, carĭ alergaseră la focŭ nu luară nicĭ o mĕsură de mântuire, ci începură a se bate între ei, aşa că totŭ greulŭ d'a stinge foculŭ şi de a scăpâ pe rabinŭ şi familia sa căḑu în sarcina crestinilorŭ. Rabinulŭ cu ai sĕi scăpà de flacărĭ. Autorii faptului Iţig Womser. Şloim Einis şi fratele sĕu Uşer Einis dintre Chafsdinĭ fură daţĭ pe mâna tribunalului ca încendatorĭ. Chafsidinii însă prin mărturii mincinóse făcură totŭ posibilŭ de se achitară cei trei acusaţĭ.

*

Focŭ în Omlaşŭ. — La 10 Iuniu a căḑutŭ peste comuna Omlaşŭ lângă Miercurea o furtună îngroditóre. Trăsnetulŭ a căḑutŭ pe-o şură, care s'a aprinsŭ imediatŭ. Foculŭ se întinse iute luândŭ marĭ dimensiunĭ aşa că în câteva momente 14 şurĭ erau cuprinse de flacărĭ. De stinsŭ nicĭ vorbă nu puté fi, deórece şurile erau acoperite cu paie. Pompierii, carĭ veniseră în grabă, n'au pututŭ face altŭ ceva decâtŭ sĕ localizeze foculŭ. Asigurate nu erau decâtŭ numai trei birturĭ la societatea »Transilvania.«

*

ANECDOTF. — Unŭ Anglesŭ, isbitŭ de frumseţea, de talentulŭ şi de înţelepciunea unei actriţe, îi scrise următórea scrisóre: »Domnişóră, se ḑice că escĭ virtuósă şi că vreţĭ sĕ rĕmâneţĭ pentru totdéuna totŭ astfelŭ; vĕ îndemnŭ şi eu s'o faceţĭ. Contractulŭ ce vĕ trimitŭ vĕ asigură o miă de lei pe lună, pe câtŭ timpŭ va durá acéstă fantasiă. Décă din întêmplare ea vĕ va trece; vĕ voiŭ dá douĕ mii şi vĕ cerŭ preferinţa....«

*

Unŭ autorŭ dramaticŭ avusese plăcerea de a'şĭ vedé prima sa lucrare bine primită de publicŭ. Când se presintà cu a doua, fù flueratŭ.

— A! ḑise elŭ mâniosŭ, se vede, că publiculŭ nu e compusŭ decâtŭ din ignoranţí şi din ómenĭ fără gustŭ.

— Ai dreptate, îi rĕspunse unŭ amicŭ; dar cum n'ai vĕḑutŭ acésta până acum? Eu unulŭ, amŭ observat-o dela prima ta piesă. (Naţ.)

*

Descoperirea unui pĕsĕrarŭ. — Unŭ pĕsĕrarŭ după nisce îndelungate cercetărĭ, a găsitŭ, după cât se vede, secretulŭ d'a face sĕ şéḑă în libertate pe unŭ arbore órecare tótă păserimea care trăesce de obiceiu în coliviă. Păsĕrarulŭ afirmă că sunt de ajunsŭ câteva minute pentru a convinge pe orĭ-ce pasĕre, că trebue sĕ-şĭ alégă ca domiciliu definitivŭ o plantă óre-care anumită, şi ca dovadă a oferitŭ comisarilorŭ serbării presei de a pregătí doi arborĭ pe carĭ îi va umplea cu paserĭ din insule şi carĭ vorŭ puté fi vĕḑuţĭ la »Bois de Boulogne« în totŭ timpulŭ, câtŭ va ţiné serbarea.

*

Unŭ ţĕranŭ şiretŭ. — In oficiulŭ postalŭ dintr'unŭ micŭ orăşelŭ germanŭ sĕ duse unŭ ţĕranŭ acum câteva ḑile, ca sĕ triméta 12 fl. fiului sĕu ce era militarŭ. Funcţionarulŭ postalŭ luà cei 12 fl. ca sĕ-i pună în casă şi apoi se dea mandatulŭ postalŭ. Ţĕranulŭ ìlŭ apucà deodată de mână strigându-i: »Oho, dragulŭ meu, amŭ vĕḑutŭ! pe mine nu mĕ póte furà cineva aşa uşorŭ.« Cu greu a pututŭ fi convinsŭ ţĕranulŭ, că banii nu se alătură la mandatulŭ postalŭ.

*

O duplă şarlatanià. — In ḑilele acestea se duseră în prăvăliă unui juvelierŭ din Berlin doi domnĭ elegangatŭ îmbrăcaţĭ şi cumpĕrară unŭ inelŭ cu briliante, plătindŭ pentru elŭ o bancnotă de 100 de mărcĭ. Abia sĕ depărtară cumpĕrătorii din prăvăliă, şi apărù unŭ altŭ domnŭ, care sĕ legitimà ca comisarŭ de potiţiă, ḑicêndŭ că cumpĕrătorii sunt falsificătorĭ de banĭ, carĭ înşélă lumea cu bancnote false de câte 100 de mărcĭ. La cererea sa, juvelierulŭ îi dete bancnota în schimbulŭ unei chitanţe, şi comisarulŭ îşĭ căută de drumŭ. Comisarulŭ era unŭ tovarăşŭ alŭ celorŭ l'alţĭ doi înşelătorĭ. Până acumon'au fostŭ descoperiţĭ de poliţiă.

*

Oprirea importului de lână. Aflămŭ că s'ar fi închisŭ érăşĭ importulŭ de lână din România. Publiculŭ este forte îngrijatŭ pentru acésta. Economii din Săcele precum şi postovarii sunt în mare perplesitate.

Causa acestei mĕsurĭ nu este cunoscută, de órece epizootia nu se află nicĭ în apropiere nicĭ în depărtare nicăirĭ în ţéra românéscă. Sĕ nu fie óre unŭ cadou pentru alegĕtorii naţionalĭ din părţile acestea? —

*

Accidentŭ tristŭ. — In ḑiua de 23 Maiu, după améză-zi, Anghelina, fiica lui Mincă Radu din comuna Stoenescĭ, judeţulŭ Vlaşca, în etate de 17 anĭ, plecândŭ dela casa părinţilorŭ sĕi cu mai multe obiecte de îmbrăcăminte spre a le duce fraţilorŭ ei, cari se aflau la munca câmpului, pre drumŭ a fostŭ apucată de o plóie şi trăsnită în capŭ; îndată a şi încetatŭ din vieţă.

---

[1]) E pusă pe pag. IV.

Editorŭ: **Iacobŭ Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ: **Dr. Aurel Mureşianu.**

LISTA

contribuirilorŭ oferite pe séma S-tei biserici gr. cat. din Şoimuşŭ la Maialulŭ ţinutŭ în pădurea Măguricea în 20 Maiu (1 Iuniu) 1884.

D-lŭ Conte Klebelsberg Idenko 1 fl., d. Conte Klebelsberg Bela 1 fl., d. I. Mărgineanu căpitanŭ în pens. 1 fl., d. I. Baciu preotŭ gr. cat. 1 fl., d. Pasicŭ notarŭ cerc. 2 fl., d. T. Moldovanŭ preotŭ 2 fl., d. I. Dumbravă 1 fl., d. Vas. Radu notarŭ cerc. 2 fl., d. G. Mărgineanu 1 fl., d. Vas. Mărgineanu 1 fl., d. Mich. Mărgineanu 1 fl., d. Tinis Iftenie din Ardanŭ 15 cr., d. I. Zavoianu din Ragla 20 cr., d. A. Popovits din Buduşiu 60 cr., d. G. Pârcălabu 20 cr., d. I. Simonŭ 20 cr., d. Mihalca Tóderŭ 20 cr., d. Logiganŭ Andr. din Pinticŭ 1 fl., d. Dania T. 15 cr., d. Ujleanu Mich., 20 cr., d. Mich. Baciu 20 cr., d. Toma Feldrehanŭ 20 cr., d. Mich. Moldovanŭ 15 cr. d. Vas. Baciu învĕţătorŭ 50 cr., d-na Nastasia Baciu 20 cr., d. Zacharia Stejereanu 50 cr., d. I. Popŭ (Ardanŭ) 20 cr., d. I. Ursa 20 cr., d. Samoilă Luca 20 cr., d. Constantinŭ Gr. 30 cr., d. I. Păcurariu 50 cr., d. Gaborŭ Maroşfi 30 cr., d. I. Sandu 15 cr. d. Ursu de Marginea 1. fl., d. Greg. Bancu sergentŭ 1 fl. 50 cr., d. P. Neagoşiŭ medicŭ 2 fl., d. Teof. Gergely 50 cr., d. Baciu Vas. C. Dumitru 20 cr., d. Florea Pârcălabu 20 cr., d. Luca Tóderŭ sen. 20 cr., d. Carolŭ Stefanŭ notarŭ 50 cr., d. Iul. Fogorasi 1 fl. 20 cr., d. Mich. Baciu 20 cr., Vas. Mărgineanu 20 cr., d. Thimotheu Popŭ 50 cr., d. Răpeanu Damianŭ 2 fl., d. Poşmuşianulŭ Ilie preotŭ 1 fl., D-na Popescu 1 fl. 20 cr., d. Bas. Bratfaleanu teologŭ 50 cr., d. Vas. Labonţŭ 30 cr., d. Sim. Tanco preotŭ 1. fl. 50 cr., d. Mafteiu Pârcălabŭ 10 cr., d. Fridmanŭ Marcu 80 cr., d. Pahone Pantelimonŭ 20 cr., d. Irimie Popŭ 20 cr., d. Iustinŭ Bota 20 cr., d. Ales. Roşiu fotografŭ 1 fl., d. Dorotheu 50 cr. d. Vas. Bacicŭ alŭ lui Iacobŭ 20 cr.,

Suma 36 fl. 50 cr.

Raţiociniulŭ

comitetului arangiatorŭ alŭ concertului împreunatŭ cu balŭ, arangiatŭ în 1 Martie st. n. a. c. de societatea de lectură »Iulia« a junimei române dela universitatea din Cluşiu pentru augmentarea fondului sĕu.

1. Sibiiu: colect. spect. d. Basiliu P. de Harşanŭ, adv., dela M. st. domnĭ Eugeniu Brotte, casarŭ metrop., Dr. Ilarionŭ Puşcariu, protosingelŭ, N. Frateşŭ, secret. metrop., Dr. Aurelŭ Brotte, dir. banc. trans., Constantinŭ Stezariu, căpitanŭ c. r., Ioanŭ Popescu, prof., Ioanŭ Badila, subjude reg., Petru Roşca, jude reg., Ioanŭ Hanca, direct. seminarialŭ, Baronésa Poppŭ Elena, Dr. Nic. Maierŭ, protopopŭ, Dr. Ioanŭ Moga. medicŭ, Ioanŭ G. Papp, adv., Zacharie Boiu, protopopŭ, Augustŭ Laday, septemvir., Dr. Bas. Preda, adv., Petru Drăgiciu, cand. adv., Nicolae Cristea, asesorŭ consist., Simeonŭ Popescu, protopopŭ, Ioanŭ Rusu, protopopŭ, Moise Lazarŭ, asesorŭ consist., Basiliu Popp de Harşanŭ, adv. câte 1 fl., Baronŭ Ursu, colonelŭ c. r. pens. 2 fl., Paulŭ Dunca de Sajó, consiliarŭ guber. pens. 2 fl., Gligorŭ Mateiu, neguţatorŭ 3 fl., Dr. Nic. Olariu, adv., Severŭ N. Barbu, Ioanŭ Marciacŭ, Aurelŭ Mureşanŭ, Petru Popoviciu, Ioanŭ Henteşŭ şi Elia Cismaşŭ, juristĭ, Romulus Petricŭ, casarŭ la inst. »Albina« câte 50 cr., Nic. Popea, vicariu 2 fl. la olaltă 35 fl.

2. Alba-Iulia: colect. spect. d. Nic. Munteanŭ, ofic., dela M. st. domnĭ Antoniu Rozoru, Rubinŭ Patiţa, adv., Nic. Barbu, Ales. Tordăşanŭ, Mărgureanŭ, Coşierŭ, Nic. Berdianŭ, Filip György câte 1 fl., I. B. Romanŭ 1 fl. 50 cr., Gregoriu Elecheşŭ, Mateiu, Marciacŭ câte 50 cr. la olaltă 10 fl. 50 cr.

3. Mociu: colect. spect. d. Hyeronimŭ Bozacŭ, dela M. st. dnĭ: Simeonŭ Moldovanŭ, Mayr János, Winkler Frigyes câte 2 fl., Ioanŭ Danŭ, medicŭ cerc., Gavr. Gorganŭ, Hyeronimŭ Bozacu câte 1 fl., Ioanŭ Chirali 50 cr., Ioanŭ Germanŭ, parochŭ gr. cat. în Sombatelecŭ 2 fl., Ioane Leoca 1 fl., O. Gyeres: M. st. dnĭ Valeriu P. Papiriu 1 fl., Ioane Blagă, Ioanŭ Rusu câte 50 cr., M. Frata: Iacobŭ Moga şi soţia sa Rozalia câte 2 fl., Dşóra Ludovica Moga 1 fl., Teodorŭ Iulianŭ, ifj. Ender Lajos câte 1 fl. la olaltă 21 fl. 50 cr.

4. Braşovŭ: colect. spect. d. Ioanŭ C. Panţu prof., dela M. St. d-nĭ Ioane C. Panţiu, Art. Feneşianu, Petra Petrescu. S. Damianu, Andreiu Bârsanŭ, Iosifŭ Puşcariu, Ales. Onaciu, P. Nemeşiu şi Ioanŭ Dobreanu câte 1 fl., Dimitrie Ionciovicîu 2 fl., la olaltă 11 fl.

(Va urma.)

Cursulŭ la bursa de Viena
din 16 Iunie st. n. 1884.

Rentă de aurŭ ungară 6%	122.45	Bonurĭ croato-slavone . .	100.—
Rentă de aurŭ 4% . . .	91.95	Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.50
Rentă de hârtiă 5% . .	88.70	Imprumutulŭ cu premiu ung.	115.25
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	193.29	Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului .	115.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) . . .	97.—	Renta de hârtiă austriacă	80.40
		Renta de arg. austr. . .	81.30
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	119.—	Renta de aurŭ austr. . .	102.10
		Losurile din 1860 . . .	135.25
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	102.50	Acţiunile băncei austro-ungare	858.—
		Act. băncei de creditŭ ung.	310.25
Bonurĭ rurale ungare . .	101.75	Act. băncei de creditŭ austr.	309.50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.50	Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.76
Bonurĭ rurale Banat-Timişu	101.75	Napoleon-d'orĭ	9.66½
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.75	Mărcĭ 100 împ. germ. . .	59.50
Bonurĭ rurale transilvane	101.57	Londra 10 Livres sterlinge	121.90

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 2 Iunie st. v. 1884.

Renta română (5%). . . .	Cump.	$94^{1}/_{4}$	vênd.	$95^{1}/_{4}$
Renta rom. amort. (5%) . .	»	$94^{7}/_{8}$	„	$95^{1}/_{8}$
» convert. (6%) . .	»	98	»	$100^{3}/_{4}$
Împr. oraş. Buc. (20 l.) . .	»	32	»	$34^{1}/_{2}$
Credit fonc. rural (7%) . .	»	$102^{1}/_{4}$	„	$106^{1}/_{4}$
» „ „ (5%) . .	„	$92^{1}/_{2}$	„	$93^{1}/_{2}$
» » urban (7%) . .	»	$103^{1}/_{2}$	„	$104^{1}/_{2}$
» » » (6%) . .	»	$99^{1}/_{3}$	»	100
» » » (5%) . .	»	$90.^{5}/_{8}$	»	$91^{1}/_{4}$
Banca naţională a României	„	1432.	„	1435
Ac. de asig. Dacia-Rom. . .	„	334.	„	$341^{1}/_{2}$
« » » Naţională . .	„	235.	»	—
Aurŭ	„	3.64%	„	—.—
Bancnote austriace contra aurŭ	„	2.07.	„	2.09

Cursulŭ pieţei Braşovŭ
din 17 Iunie st. n. 1884.

Bancnote românescĭ	Cump.	9.28	Vênd.	9.31
Argint românesc	»	9.20	»	9.25
Napoleon-d'orĭ	»	9.64	»	9.67
Lire turcescĭ	»	10.90	»	10.98
Imperialĭ	»	9.90	»	9.96
Galbenĭ	»	5.62	»	5.66
Scrisurile fonc. »Albina« . . .	»	100.50	»	101.50
Discontulŭ	»	. . . 7—10 % pe anŭ.		

Numere complete din „Gazetă„ dela 1 Ianuariu a. c. se mai află.

Tipografia Alexi Braşovŭ.